

УДК 657

Помулева В. М.¹, Бреян К. С.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0511 НУ «Запорізька політехніка»

РИЗИКИ ТА ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ НЕРЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

Облік ПДВ повсякчас додає труднощів установам, що зареєстровані як платники цього податку. Багато особливостей виникає як на етапі визначення необхідності обов'язкової реєстрації платником, так і у процесі обліку ПДВ.

Платником податку на додану вартість є будь-яка особа [1]:

- 1) яка провадить або планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку;
- 2) яка зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку.

Відповідно до п. 181.1 ПКУ особа зобов'язана зареєструватися як платник податку у разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню згідно з розділом V, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування податку на додану вартість).

Як витікає із п. 181.1 ПКУ, при підрахунку 1 млн грн для ПДВ – реєстрації мають враховуватися саме оподатковувані операції з постачання за останні 12 місяців.

Проте, податківці у неодноразових консультаціях наголошують, що для реєстрації платником ПДВ до оподатковуваних операцій з постачання товарів/послуг належать операції, що підлягають оподаткуванню [2]:

- за основною ставкою ПДВ (20%);
- ставкою 7 відсотків;
- нульовою ставкою ПДВ;
- звільнені (умовно звільнені) від оподаткування ПДВ.

Також обсяги операцій з безоплатної передачі/надання товарів/послуг враховуються при розрахунку загальної суми від здійснення операцій, що підлягають оподаткуванню, для визначення необхідності обов'язкової реєстрації платником ПДВ, оскільки належать до операцій з постачання відповідно до п.п. 14.1.185 та 14.1.191 ст. 14 ПКУ [2].

Отже, ДПС робить такий висновок, виходячи з того, що такі операції належать до операцій з постачання, що, на нашу думку, є хибним, оскільки операції постачання можуть бути як оподатковувані ПДВ, так і неоподатковувані (звільнені від ПДВ).

Таким чином, з врахуванням вимог податківців, бюджетна установа може зареєструватися платником ПДВ за її добровільним бажанням або в обов'язковому порядку, якщо сума операцій з постачання товарів і послуг, включаючи ті, що оподатковують за ставкою 0% і звільнені від оподаткування, перевищує встановлений ліміт - 1 млн грн.

Хоча звісно, що включення звільнених операцій до числа оподатковуваних порушує і Закон, і будь-яку логіку. Пільговий статус таких операцій закріплений і в ПКУ, і підтверджується формою податкової декларації.

Так, ПКУ визначено:

- операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою та за нульовою ставкою (ст. 194, 195);
- операції, звільнені від оподаткування (ст. 197).

У випадку обов'язкової реєстрації особи як платника податку необхідно подати заяву до податкового органу не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсяг оподатковуваних операцій. Якщо особа, яка підлягає обов'язковій реєстрації платником ПДВ, не подала своєчасно реєстраційну заяву, то вона несе відповідальність за ненарахування або несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування. Тобто, обов'язок щодо нарахування та сплати ПДВ у цьому разі виникає з дня, наступного за граничним терміном подання заяви (з 11

числа). Сума податкових зобов'язань буде визначена контролюючим органом зі всіх оподатковуваних операцій постачання та авансів без врахування податкового кредиту. ПДВ на цей період (до дати фактичної реєстрації) перетвориться на податок з обороту, адже право на податковий кредит буде відсутнє.

Особою, яка зареєстрована платником ПДВ подається до контролюючого органу податкова звітність згідно з вимогами розд. V ПКУ. При цьому якщо, зокрема, платник податків не подає в установлені строки податкову декларацію, контролюючий орган згідно з п. 54.3.1 ПКУ зобов'язаний самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків.

Отже, якщо факт не реєстрації платником ПДВ буде виявлено податковим органом під час перевірки, до такого суб'єкта господарювання буде застосовано штрафні санкції у розмірі 10% від суми визначеного контролюючим органом ПДВ-зобов'язання (25% – при вчиненні умисних діянь).

Бюджетним установам, які здійснюють звільнені від ПДВ операції, слід враховувати вищезазначені вимоги, щоб уникнути податкових наслідків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Якщо об'єм постачання добігає 1 млн грн: що необхідно знати для реєстрації платником ПДВ? URL: <https://zp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/478153.html>